

Typha minima, *Sagittarium minimum*, *Lotamegeton coloratus*, *P. densus*, *P. gramineus*, *Najas marina*, *Schenckzeria palustris*, *Elymus arenarius*, *Schoenoplectus setaceus*, *Helosciadium nodiflorum*, *Meynanthus*, *Dipsacus pilosus*, *Bryonia dioica*, *Carpesium cernuum*, melyeket még kb. 40 évvel előbb ott gyűjtött. A felsoroltak között vannak fajok, melyeknek előfordulása a magyar Alföldön felette feltűnő, sőt majdnem érthetetlen. Végezetül felsorolja azokat a fajokat, amelyekkel az ottani flóra gyarapodott; közülök a

Lepidium graminifolium, *Amarantus albus*, *Calepina irregularis*, *Artemisia annua*, *Vallisneria spiralis*, *Vicia lutea*, *Sternbergia colchiciflora*, *Astragalus contortuplicatus*, *Geranium dissectum*, *Helminthia cheioides*

méltók említésre.

welche der Verf. noch vor 40 Jahren dort gesammelt hat. Unter den angeführten befinden sich Arten, deren Vorkommen im ungarischen Tieflande höchst auffallend, ja fast unerklärlich erscheint. Zum Schlusse werden die Zuwächse der Flora aufgezählt, von welchen

hervorzuheben sind. D.

Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése.

Referate über ausländische botanische Arbeiten.

Dr. August Schulz: Die Geschichte der phanerogamen Flora und Pflanzendecke Mitteldeutschlands vorz. des Saalebezirkes seit dem Ende der Pliozänzeit. I. Teil. Halle a. d. S. (Louis Nebert) 1914. 8°. 202 p. p.

A mű a magyar és osztrák botanikusok körében különös érdeklődésre tarthat igényt, mivel a szöveg nagy része a Délkeletről a Saale-vidékre bevándorolt pusztai növények történetének van szentelve. Sok egyéb, így elsősorban a kulturnövényekről és a gyomokról írottak, a nem botanikusokat is érdekelheti. Ajánlatossá teszi ezt a művet és ugyane szerzőnek sok más művét (így különösen a természetgábonaneműek történetéről írott tanulmányait) főleg a bennük követett kutatási módszer, me-

Das Werk beansprucht im Kreise ungarischer und österreichischer Botaniker ein ganz besonderes Interesse, als ein grosser Teil des Textes der Geschichte der von Südosten her in den Saalebezirk eingewanderten Steppenpflanzen gewidmet ist. Vieles andere, so in erster Linie über die Kulturpflanzen und die Unkräuter geschriebene dürfte auch Nicht-Botaniker interessieren: ganz besonders empfiehlt sich dieses und viele andere Werke desselben Verf. (so besonders seine Geschichte der kultivier-

lyet megismerni mindazok érdekében áll, akik növényföldrajzi tanulmányokkal foglalkoznak.

Az előttünk fekvő mű bevezetéseül a szerző a fogalmak meghatározását adja. Bármiely egyéni nézettel legyünk is az alak, faj, alfaj és változat körülírása tekintetében, mivel ezeket a fogalmakat előzetesen definiálja, az olvasó előtt világos, hogy mit ért ezek alatt.

ten Getreide) durch die darin befolgte Methode der Forschung, die kennen zu lernen im Interesse aller liegt, die sich mit pflanzengeographischen Studien befassen.

Im vorliegenden Werke lässt der Verf. dem Texte eine Erklärung der Begriffe vorangehen. Mag man in der Definition der Form, Art, Unterart und Varietät mit dem Verf. eines Sinnes sein, oder auch nicht, sobald die Definiton vorangeht, wird es dem Leser klar, worum es sich handelt.

D.

Dr. F. Pax: Die Flora des Siebenbürgischen Hochlandes.
Botan. Jahrbücher für Syst. 50. (Erg. — Festband.) 1914:32—40.

Szerző «A kárpáti növények elterjedésének alapvonalai» cz. művében az erdélyi felföldet egységes flóravidéknek vette, melynek egységes képe azonban a felette változatos növényelemek fellépése szerint helyenkint módosul, minek folytán a flóravidéken belül több kerület különböztethető meg, és pedig: 1. Az erdélyi felföld középső része, az erdélyi medencze, mely mint régi tengerfenék helyenkint még ma is erősen sötártalmú. 2. A keleti határszél elkülönített medenczéi (a gyergyói, a csíki medencze és a Bárczaság). eredetileg vízgyűjtők, melyek viszonylagosan csak későn száradtak ki és 3. a hátszegi öböl.

In seinen «Grundzügen der Pflanzenverbreitung in den Karpathen» hat der Verfasser das zentrale Hochland Siebenbürgens als einheitliches Florengebiet aufgefasst; das einheitliche Bild wird aber durch das Auftreten von recht verschiedenartigen Elementen ortsweise modifiziert, so dass innerhalb dieses Bezirkes mehrere Teile unterschieden werden können, u. zw. 1. Das zentrale Hochland im engeren Sinne, ein alter Meeresboden, der auch heute noch stellenweise stark salzhaltig ist 2. Die isolierten Becken des Ostrandes (Gyergyó, Csík, Burzenland), ehemals Süßwasseransammlungen, die erst relativ spät trocken gelegt wurden und 3. Die Hátszeger-Bucht.

Bezüglich der ausserordentlich interessanten florenge-schichtlichen Erörterungen, kurzer doch sehr treffender Cha-

Rendkívül érdekes flóratörténeti fejtegetéseinek, továbbá az egyes kerületek és az ezeket alkotó alkerületek rövid,

de igen találó jellemzésének megismertetését magára a műre kell bíznom. A referens és Tuzson között a pusztai elemek eredetéről megindult vita döntő szava is ebben a műben hangzik el a legilletékebb ajakról.

rakteristik der einzelnen Bezirke und der diesen untergestellten Unterbezirke muss auf das Original verwiesen werden. Auch in dem zwischen dem Ref. und Tuzson aufgetauenen Widerstreite bezüglich der Herkunft der Steppenelemente ist nunmehr von kompetentester Seite das letzte Wort gefallen. D.

Dr. Béla Péter: La Culture des Plantes médicinales en Hongrie. Extr. du Bull. mensuel des Renseignements Agricoles et Maladies des Plantes. Rome. — Ann. V. Nr. 1. 1914: 1—4. 8°.

Rövid összefoglaló ismertetése azoknak az eredményeknek, amelyeket a szerző 1904 óta a kolozsvári gyógynövénytelep kulturái terén szerzett.

Zusammenfassende, kurze Besprechung der Ergebnisse, welche der Verf. seit 1904 in Kolozsvár mit der Kultur von verschiedenen officinellen Pflanzen erreicht hat. Gy.

Casares Gil, Antonio: Enumeración y distribución geográfica de las muscíneas de la península Ibérica. (Con 6 fig. y 3 mapas). — Trabajos del Mus. Nac. de Cienc. Nat. de Madrid. — Ser. Bot., núm. 9. 1915, Madrid 1915: 1—179. 8°.

Az 1—12. oldalon szerző az Ibériai félsziget mohfflorájára vonatkozó művek áttekintését nyújtja; felsorolja az Ibériai félsziget moháit tartalmazó herbáriumok tulajdonosainak nevét.

Auf der S. 1—2 gibt der Verf. eine geschichtliche Übersicht der auf die Moosflora der Iberischen Halbinsel bezüglichen Arbeiten und ein Verzeichnis der Herbarien, welche von dieser Halbinsel stammende Moose enthalten.

Újonnan leírva:

Anthoceros Beltrani n. sp. (diagn. p. 47).

A 3 tábla a csapadéknak a félszigeten való eloszlására, a félsziget orographiájára és a substratumára vonatkozik.

Neu beschrieben wird:

Die beigelegten Karten beziehen sich auf die Verteilung der Niederschläge, Orographie und auf das Substrat.

Ezen értékes összefoglaló mű alapján tiszta képet nyertünk Ibériának sok déli és havasi fajokat egyaránt magába foglaló mohfflorájáról.

Das wertvolle zusammenfassende Werk des Verfassers gibt uns ein klares Bild über die Moosflora der Iberischen Halbinsel, welche viele südliche und alpine Arten beherbergt. Gy.

Hermann Zschacke: Die mitteleuropäischen Verrucariaceen. I—II. (Hedwigia. LIV. 1913. pag. 183—198. tab. III.; LV. 1914. pag. 286—324. tab. IX—XIII.).

A szerző a berlini kir. bot. múzeum és kert, a breszlai kir. bot. kert és a münsteri kir. egyetem bot. intézete által rendelkezésére bocsátott gyűjtemény, továbbá a saját gyűjtéséből származó anyag alapján revideálás és kritikus vizsgálat tárgyává teszi a *Verrucariaceae* családba tartozó közép-európai zuzmókat. Az eddig megjelent két közleményben a *Staurothele* és *Polyblastia* génezok fajait tárgyalja a tekintélyes mennyiségű anyagon végzett részletes mikroszkópiai vizsgálatok eredményeképpen, táblák kíséretében.

A magyar botanikát a lichenológiai készütségről tanuskodó általános érdekű munka közelebbről érinti, amennyiben az a korán elhunyt nagynevű lichenologusunk, LOJKA HUGÓ és a szerző gyűjtéséből¹⁾ származó magyarországi *Verrucariák*-k vizsgálatát is felöleli. A *Polyblastia* génezon belül

Der Verfasser hat unter Benützung des Materiales des Berliner und Breslauer kön. bot. Museums, des bot. Institutes der Universität in Münster und seiner eigenen Sammlung die mitteleuropäischen Vertreter der Familie *Verrucariaceae* einer Revision und kritischen Prüfung unterzogen. In den bisher erschienenen zwei Mitteilungen werden die Arten der Gattung *Staurothele* und *Polyblastia* auf Grund eingehender mikroskopischer Untersuchungen, die an einem ansehnlichen Material durchgeführt wurden und mit Begleitung von Tafelabbildungen, behandelt. Die von lichenologischer Fertigkeit Zeugnis ablegende Arbeit, welche allgemeines Interesse beansprucht, berührt die ungarische Botanik insoferne, als sie auch das von unserem früh verstorbenen namhaften Lichenologen HUGO LOJKA, ferner das vom Verf. selbst in Ungarn¹⁾

¹⁾ H. ZSCHACKE az 1910. és az 1912. év nyarán hazánk erdélyi részében eszközölt lichenológiai tanulmányokat és gyűjtéseket. Ezekről Beiträge zur Flechtenflora Siebenbürgens (Magyar Bot. Lap. X. 1911. p. 362—380), Weitere Beiträge zur Flechtenflora Siebenbürgens (U. o. XI. 1912. p. 296—302) és zur Flechtenflora von Siebenbürgen (Verh. u. Mitt. des siebenb. Ver. für Naturwiss. zu Hermannstadt. LXIII. 1913. p. 111—166) című közleményekben számolt be. Az utóbbi összefoglaló közlemény bővebb ismertetése GYÖRFFY-től a Magyar Bot. Lapokban jelent meg (XII. 1913. p. 334—335).

¹⁾ H. ZSCHACKE hat in den J. 1910 und 1912 im siebenbürg. Teile unseres Landes lichenologische Studien und Sammlungen durchgeführt und die Ergebnisse seiner Studien in seinen «Beiträge zur Flechtenflora Siebenbürgens» (Ung. Bot. Bl. X. 1911: 362—380), «Weiteren Beiträge zur Flechtenflora Siebenbürgens» (a. a. O. XI. 1912: 296—302) und in seiner Arbeit «Zur Flechtenflora von Siebenbürgen» (Verh. und Mitt. des siebenb. Ver. f. Nat. zu Hermannstadt LXIII. 1913: 111—166) veröffentlicht. Ein ausführlicheres Referat über diese letztere zusammenfassende Arbeit erschien von GYÖRFFY in den Ung. Bot. Bl. (XII. 1913: 334—335).

pedig a *P. leptospora* ZSCH. (mészkövön a Korongyison), *P. maculata* ZSCH. (mészkövön a Korongyis csúcsán a Radnai havasokban), *P. abscondita* ARN. b) *rodnensis* ZSCH. (kristályos mészkövön u. o.) és a *P. Lojkana* ZSCH. (dolomiton a Pop-Ivánon Máramarosban) a szerző fölfedezése révén eddig csupán hazánkból és csak az említett termelőhelyekről ismertek. Ezeket kívül ZSCHACKE még 9 más magyarországi *Polyblastia*-t és 10 *Staurothele*-t említ fel. Hiányzik a sorozatból a hazánkban felfedezett *Staurothele Hazslinszkyi* (KBR.) STEIN (syn. *Sphaeromphale Hazsl.* KBR.)

Ha a munka a megkezdett mederben befejezést nyer, — ezt fokozott érdeklődéssel várjuk — úgy az nélkülözhetetlen forrásul fog szolgálni mindazok számára, kik *Verrucariá*-k határozásával foglalkoznak.

gesammete Material umfasst. Aus der Gattung *Polyblastia* wird *P. leptospora* ZSCH. (auf Kalk auf dem Korongyis), *P. maculata* ZSCH. und *P. abscondita* ARN. b) *rodnensis* ZSCH. (von ebenda), endlich *P. Lojkana* ZSCH. (vom Pop-Iván, Kom. Máramaros, auf Dolomit) infolge ihrer Entdeckung durch den Verf. nur aus unserem Lande und nur von den angegebenen Standarten bekannt. ZSCHACKE erwähnt ausser diesen noch 9 *Polyblastia*- und 10 *Staurothele*-Arten aus Ungarn. Wir vermissen in der Reihe die in Ungarn entdeckte *Staurothele Hazslinszkyi* (KBR.) STEIN (Syn. *Sphaeromphale Hazsl.* KBR.).

Dieses Werk, dessen Fortsetzungen wir mit Interesse entgegensehen, wird in dieser Weise durchgeführt, allen jenen als unentbehrliches Quellenwerk dienen, die sich mit der Bestimmung von *Verrucarien* beschäftigen.

Timkó Gy.

A K. M. Term.-tud. Társulat növénytani szakosztályának ülései. — Sitzungen der botanischen Sektion der kön. naturwissenschaftlichen Gesellschaft.

Az 1915. évi január hó 13.-án tartott ülés. — Sitzung am 13. Januar 1915.

1. Kovács Ferencz «Változások Óbecse flórájában» cz. dolgozatát terjeszti elő.

2. Varga Oszkár «Az összehasonlító mikroszkópokrolésokulárokról» cz. előadásában ismertette ezeket az újabb készü-

1. Franz Kovács legt eine Arbeit über «Veränderungen in der Flora von Óbecse» vor.

2. Oskar Varga spricht über vergleichende Mikroskope und Okulare, bei welcher Gelegenheit die von LEITZ und REICHERT

Helyesbítés. — Berichtigung.

Lapunk XIV. (1915.) évfolyama 1/4. számának 100. oldalán, HERMANN ZSCHACKE «Die mitteleuropäischen Verrucariaceen» cz. dolgozatának ismertetésében az utolsó-előtti kikezdés utolsó mondata: «Hiányzik a sorozatból a hazánkban felfedezett *Staurothele Hazslinszkyi* (KBR.) STEIN» a következőképen helyesbitendő: Nem hiányzik a sorozatból a hazánkban felfedezett *Staurothele Hazslinszkyi* (KBR.) STEIN sem.

Auf Seite 100 der Nummer 1/4 d. Jhg. XIV (1915) unserer Zeitschrift ist in dem Referat über HERMANN ZSCHACKE'S Arbeit «Die mitteleuropäischen Verrucariaceen» der vorletzte Satz: «Wir vermischen in der Reihe die in Ungarn entdeckte *Staurothele Hazslinszkyi* (KBR.) STEIN» in folgender Weise zu berichtigen:

Auch vermischen wir nicht in der Reihe die in Ungarn entdeckte *Staurothele Hazslinszkyi* (KBR.) STEIN.

Értesítés. — Mitteilung.

Az ezzel a számmal befejező évfolyam a háború szülte drágaság miatt tetemesen megszaporodott nyomdai költségek, nemkülönben a lap kiadása körül jelentkező különféle technikai akadályok következtében 24 ív helyett csak 20 ívnyi terjedelemben jelenik meg.

Der mit dieser Nummer abgeschlossene XIV. Jahrgang unserer Zeitschrift umfasst wegen der durch den Krieg hervorgerufenen Teuerung der Druckspesen und wegen verschiedener technischer Schwierigkeiten statt 24 Bogen nur 20.

Az 1915. évfolyam címlapját és tartalomjegyzékét a következő számhoz mellékeljük.

Das Titelblatt und Register zu Jahrgang 1915 werden der nächsten Nummer beigelegt.

Kérelem a tisztelt munkatársainkhoz.

Tisztelettel felkérjük t. munkatársainkat, hogy kézírataikban minden latin növénynevet *egyszer*, minden szerző nevét s egyáltalában a személyneveket *kétszer* aláhúzni sziveskedjenek.

A szerkesztőség.

Wir ersuchen unsere geehrten Herren Mitarbeiter, in ihren Manuskripten die lateinischen Pflanzennamen *einmal*, die Autoren-Namen aber *zweimal* zu unterstreichen.

Die Redaktion.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1915

Band/Volume: [14](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése. Referate über ausländische botan. Arbeiten. 96-100](#)